

Î N C H E I E R E

23 septembrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depuse de Inspectoratul General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Andriuța Cristina împotriva Inspectoratului General de Carabinieri, persoană terță Curaciov Larisa cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului, încasarea salariului și a prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 21 decembrie 2018 Andriuța Cristina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General de Carabinieri, persoană terță Curaciov Larisa cu privire la constatarea ilegalității refuzului Departamentului Trupelor de Carabinieri privind achitarea salariului, încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la lucru, calculat proporțional pentru 7 ore lucrătoare, pentru perioada 12 august 2016 - 23 octombrie 2016, cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului și repararea prejudiciului moral cauzat.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, fiind angajată prin contract și aflându-se în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, în luna decembrie 2015, în temeiul art. 97 Codul muncii și art. 18 a Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, s-a adresat către pârât cu solicitare pentru a-i fi stabilit timp de muncă parțial de 7 ore cu achitarea proporțională a salariului și, respectiv păstrarea indemnizației de îngrijire a copilului.

Reclamanta a invocat că Departamentul Trupelor de Carabinieri a refuzat să admită cerințele sale, motive din care, a fost nevoită să-și apere dreptul încălcat prin intermediul instanței de judecată.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 august 2016, s-a obligat Departamentul Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne să-i stabilească, începând cu data de 01 februarie 2016, timpul de muncă parțial de 7 ore în

funcția deținută până la survenirea riscului asigurat cu păstrarea indemnizației pentru concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, precum și s-a dispus încasarea de la Departamentul Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne a salariului pentru absența forțată de la muncă, calculat pentru 7 ore de muncă, pentru perioada 01 februarie 2016 - 11 august 2016, în rest, pretenția privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 1000 de lei, a fost respinsă ca neîntemeiată. Hotărârea respectivă a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2018.

A menționat reclamanta că după emiterea hotărârii din 11 august 2016, Inspectoratul General de Carabinieri nu a întreprins nici o acțiune în vederea executării hotărârii nominalizate, continuând încălcarea drepturilor sale prin neemiterea actului administrativ de stabilire a timpului de muncă parțial de 7 ore, privându-o de posibilitatea de a munci și de a fi remunerată proporțional timpului lucrat. În timpul examinării cauzei la Curtea de Apel Chișinău, Andriuța Cristina a depus cerere suplimentară prin care a solicitat încasarea salariului calculat pentru 7 ore, pentru perioada de după emiterea hotărârii primei instanțe, însă, această cerere a fost lăsată fără examinare, fiindu-i comunicat că, urmează să se adreseze în instanța de judecată cu altă cerere de chemare în judecată.

A relatat reclamanta că la 12 august 2018, a înaintat Departamentului Trupelor de Carabinieri cererea prealabilă prin care a solicitat achitarea salariului pentru absența forțată de la muncă, calculat pentru 7 ore de muncă pentru perioada de după emiterea hotărârii pe dosarul nr.3-157/2016 și până la încetarea raporturilor de serviciu (contractuale) și anume 12 august 2016 - 23 octombrie 2016, deoarece a fost ilegal privată de posibilitatea de a munci. În urma examinării cererii prealabile, la 04 decembrie 2018, prin intermediul poștei electronice, Departamentul Trupelor de Carabinieri a remis o copie a răspunsului nr. 1/2-A151/18 din 03 decembrie 2018, prin care a refuzat în admiterea cererii prealabile.

Consideră reclamanta că refuzul Departamentului Trupelor de Carabinieri este ilegal și neîntemeiat deoarece, potrivit hotărârii irevocabile a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 august 2016, a fost constatată încălcarea de către pârât a dreptului de a beneficia de stabilirea timpului de muncă parțial de 7 ore cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, totodată, fiind obligat pârâtul să stabilească timpul de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat începând cu data de 01 februarie 2016. Corespunzător, a conchis că conform art. 123 alin. (2) Codul de procedură civilă, este degrevată de obligația demonstrării încălcării dreptului de a-i fi stabilit timp de muncă parțial de 7 ore.

A invocat că Departamentul Trupelor de Carabinieri a fost obligat în stabilirea timpului de muncă parțial începând cu data de 01 februarie 2016, fără o limitare în timp, și prin urmare, reclamanta urma să beneficieze de timp de muncă parțial de 7 ore de la 01 februarie 2016 și până la 24 octombrie 2016, când au încetat relațiile contractuale cu Departamentul Trupelor de Carabinieri. Prin acțiunile sale, Departamentul Trupelor de Carabinieri a lipsit-o de posibilitatea de a munci pe perioada 01 februarie 2016 - 24 octombrie 2016 și, dat fiind că pentru perioada de 01 februarie 2016 - 11 august 2016, pârâtul a fost obligat prin hotărârea instanței de judecată să efectueze plata salariului pentru lipsa forțată de la muncă, atunci pentru perioada de 12 august 2016 - 23 octombrie 2016, reclamanta a solicitat realizarea drepturilor salariale prin cererea prealabilă și ulterior conform cererii în speță.

A declarat că răspunsul oferit la cererea prealabilă nu conține nici o argumentare privind refuzul în admiterea solicitărilor înaintate, prin acesta, pârâtul ignorând existența unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care Departamentul Trupelor de Carabinieri a fost obligat la stabilirea timpului de muncă parțial de 7 ore începând cu data de 01 februarie 2016, fără a fi stabilită data limită, și totodată fiind obligat la achitarea salariului pentru 7 ore pentru perioada de 01 februarie 2016-11 august 2016, și ținând cont de faptul că după 11 august 2016 pârâtul nu i-a oferit reclamantei posibilitatea de a munci, continuând încălcarea drepturilor acesteia până la 24 octombrie 2016 (data eliberării prin transfer), acesta este obligat să-i compenseze salariul pe care aceasta nu l-a primit, fiind privată în mod ilegal de posibilitatea de a munci, ilegalitatea fiind stabilită deja prin hotărârea irevocabilă a instanței de judecată.

Cu referire la solicitarea de reparare a prejudiciului moral reclamanta a menționat că, deși, prin hotărâre judecătorească devenită irevocabilă la 21 martie 2018, a fost constatat faptul încălcării dreptului de a munci și respectiv dreptul de a fi remunerată, dînsa a continuat să fie privată de o satisfacție echitabilă, simțindu-se discriminată, marginalizată, retrăind psihic, retrăiri care au început încă în anul 2016 și care nu au încetat, deși, există hotărârea irevocabilă, precum și prevederile alin. (1) și (2) ale art.97/1 Codul muncii care indică asupra ne admiterii tratamentului mai puțin favorabil al salariaților cu timp de muncă parțial în raport cu salariații cu normă întreagă care prestează o muncă echivalentă la aceeași unitate dacă un asemenea tratament se bazează exclusiv pe durata timpului de muncă zilnic sau săptămânal și nu are o justificare obiectivă.

A accentuat reclamanta că necesitatea acordării unui prejudiciu moral este determinată și de modalitatea prin care Departamentul Trupelor de Carabinieri i-a încălcat drepturile. Or, prin răspunsul oferit la cererea prealabilă, pârâtul, de fapt a indicat asupra existenței unor datorii, precum că calculele efectuate pentru achitarea salariului de 7 ore au fost efectuate greșit fiind achitată în plus și urmează să restituie diferența cu luarea în calcul a impozitului și fondului social achitat.

A susținut reclamanta că este indubitabil faptul că Departamentul Trupelor de Carabinieri prin diferite metode a continuat să-i încalce drepturile, cum ar fi dreptul de acces la justiție, nefiind executată hotărârea irevocabilă, dreptul de a obține o satisfacție echitabilă și repararea prejudiciilor materiale prin achitarea salariului calculat proporțional pentru 7 ore pentru toată perioada de lipsă forțată de la muncă. Drepturi, încălcarea cărora în mod direct duc la suferințe psihice, retrăiri sufletești simțindu-se mereu într-o stare de incertitudine și neliniște, stări care de fapt aduc o influență negativă asupra psihicului și a stării de sănătate.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Andriuța Cristina.

S-a anulat actul administrativ defavorabil nr. 1/2-A151/18 din 03 decembrie 2018, ca ilegal.

S-a încasat de la Inspectoratul General de Carabinieri în beneficiul Cristinei Andriuța salariul pentru absența forțată de la muncă, calculat pentru 7 ore de muncă, pentru perioada 12 august 2016 - 23 octombrie 2016. În rest, cererea a fost respinsă.

Prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel declarate de Inspectoratul General de Carabinieri și de Cristina Andriuța.

În motivarea deciziei, instanța de apel a specificat că prima instanță detaliat și-a motivat soluția de admitere a cerinței Cristinei Andriuța cu privire la încasarea salariului restant pentru perioada 12 august 2016 - 23 octombrie 2016, motivare pe care

o însușește. Consideră că este întemeiată și soluția instanței de fond cu privire la respingerea pretențiilor Cristinei Andriuța privind repararea prejudiciului moral.

A relatat Curtea de Apel Chișinău că cererea scrisă a salariatului privind repararea prejudiciului material și celui moral se prezintă angajatorului. Angajatorul este obligat să înregistreze cererea respectivă, s-o examineze și să emită ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) corespunzător în termen de 10 zile calendaristice din ziua înregistrării acesteia, aducându-l la cunoștință salariatului sub semnătură. Dacă salariatul nu este de acord cu ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului sau dacă ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) nu a fost emis în termenul prevăzut la alin.(1), salariatul este în drept să se adreseze cu o cerere în instanța de judecată pentru soluționarea litigiului individual de muncă apărut.

Astfel, prin acțiunea depusă, Andriuța Cristina a solicitat inclusiv și repararea prejudiciului moral, prin adjudecarea sumei de 10000 de lei, însă, prin cererea prealabilă depusă, dînsa nu a solicitat angajatorului repararea prejudiciului moral.

Prin urmare, consideră instanța de apel că soluția fondului de respingere a pretenției Cristinei Andriuța de reparare a prejudiciului moral, pe motivul nerespectării procedurii prealabile, este întemeiată.

La 12 iunie 2020 Inspectoratul General de Carabinieri a depus recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, respingerea pretențiilor ca fiind nefondate și casarea deciziei recurate.

În motivarea recursului recurentul a invocat că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe și cu decizia instanței de apel în partea ce ține de anularea actului administrativ nr. 1/2-A151/18 din 03 decembrie 2018 și încasarea de la IGC în beneficiul Cristinei Andriuța, a salariului pentru absența forțată de la muncă, calculat pentru 7 ore de muncă, pentru perioada 12 august 2016 - 23 octombrie 2016.

A relatat recurentul că hotărâri din 11 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a devenit executorie la 05 decembrie 2017 și irevocabilă din data de 21 martie 2018. Cristina Andriuța s-a transferat la altă instituție de stat la 24 octombrie 2016, adică în perioada când hotărârea încă nu era executorie, mai mult ca atât în hotărârea din 11 octombrie 2016 nu a fost stipulat executarea imediată a acesteia.

Menționează recurentul că raportul de sistare a concediului parțial plătit a fost depus de către Cristina Andriuța la 18 octombrie 2016. Astfel, prin același ordin nr.131 ef. din 24 octombrie 2016, ultima a fost transferată la altă autoritate și i-a fost sistat concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului. Astfel, până la 24 octombrie 2016 Cristina Andriuța s-a aflat în concediul menționat mai sus, care i-a fost achitat până la întreruperea raportului de muncă cu Inspectoratul General de Carabinieri.

Indică recurentul că recompensa pentru absența forțată de la lucru în formă de salariu, calculat pentru 7 ore, pentru perioada 01 februarie 2016 - 11 august 2016, i-a fost achitat Cristinei Andriuța, integral.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată, în lipsa recurentului, la data de 19 februarie 2020. Decizia Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces și recepționată de către Inspectoratul General de Carabineri la data de 14 mai 2020 (f.d 139).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 12 iunie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 16 iulie 2020, în adresa Cristinei Andriuță, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în

special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Inspectoratul General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, este inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Inspectoratul General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh